PATVIRTINTA
Panevėžio socialinių paslaugų centro
direktoriaus
2026 m. spalio 29 d. įsakymu Nr. V-500

PANEVĖŽIO SOCIALINIŲ PASLAUGŲ CENTRO VAIKO APSAUGOS POLITIKA

I. SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Vaiko apsaugos politika (toliau - Politika) nustato Panevėžio socialinių paslaugų centro (toliau - Centras) įsipareigojimus, principus ir praktines priemones, skirtas užtikrinti vaikams saugią, pagarbią, palaikančią ir jų poreikius atliepiančią aplinką.

2. Politika parengta vadovaujantis Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymu ir atsižvelgiant į Vaikui saugios aplinkos standartuose „Vaikui saugios aplinkos standartai. Gairės įstaigoms ir organizacijoms, kurios ugdo bei teikia įvairias paslaugas vaikams“ pateiktus principus ir rekomendacijas (toliau – Standartai).

3. Saugi aplinka suprantama taip, kaip apibrėžta Standartuose, ir apima fizinį bei emocinį vaikų saugumą, apsaugą nuo smurto, nepriežiūros ir kitokio netinkamo elgesio, pagarbą vaiko teisėms, orumui ir individualiems poreikiams.

4. Politika taikoma Centro darbuotojams, savanoriams, praktikantams, kurių veikla Centre susijusi su vaikais arba kurie vykdydami savo funkcijas gali turėti kontaktą su vaikais.

II. SKYRIUS
POLITIKOS TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

5. Politikos tikslas – užtikrinti, kad kiekvienas vaikas, kuris gauna Centro paslaugas, būtų apsaugotas nuo smurto, patyčių, nepriežiūros ir kitokios žalos.

6. Pagrindiniai uždaviniai:

6.1. kurti vaikams, gaunantiems Centro paslaugas, fiziškai, emociškai ir socialiai saugią aplinką, siekiant užkirsti kelią fiziniam, psichologiniam ir seksualiniam smurtui, nepriežiūrai, patyčioms ir kibernetinėms patyčioms;

6.2. užtikrinti pagarbą vaiko teisėms, orumui, individualumui ir geriausiems interesams;

6.3. užtikrinti aiškias reagavimo į grėsmes vaiko saugumui ir krizes procedūras.

III. SKYRIUS
PAGRINDINIAI VAIKO APSAUGOS PRINCIPAI

7. Vaiko geriausių interesų prioritetas – priimant sprendimus pirmiausia vertinamas jų poveikis vaikui ir jo saugumui.

8. Pagarba ir orumas – su vaiku bendraujama pagarbiai, nesmerkiant, nežeminant ir nenaudojant smurto.

9. Nediskriminavimas ir lygiateisiškumas – gerbiamos visų vaikų teisės ir poreikiai, nepriklausomai nuo jų individualių ypatybių.

10. Vaiko dalyvavimas – vaiko nuomonė išklausoma ir į ją atsižvelgiama pagal amžių bei brandą.

11. Smurto netoleravimas – smurtas, patyčios ir žalingas elgesys nėra toleruojami.

12. Saugios profesinės ribos – darbuotojų santykiai su vaikais turi būti profesionalūs, aiškūs ir orientuoti į vaiko gerovę.

13. Konfidencialumas ir atsakingas informacijos tvarkymas – su vaiku susijusi informacija naudojama ir perduodama tik teisėtais bei vaiko interesus atitinkančiais tikslais.

IV. SKYRIUS
SAUGAUS DARBO SU VAIKAIS PRINCIPAI IR ELGESIO TAISYKLĖS

14. Darbuotojai (asmenys turintys kontaktą su vaiku) privalo:

14.1. bendrauti su vaikais nesmurtiniu, pagarbiu ir empatija paremtu būdu;

14.2. gerbti vaiko privatumą, orumą ir asmens ribas;

14.3. naudoti tik pozityvius, ugdomuosius ir proporcingus elgesio koregavimo būdus;

14.4. nediskriminuoti, nežeminti, negąsdinti, neįžeidinėti ir negrasinti vaikui;

14.5. pastebėję ar gavę informacijos apie galimą grėsmę vaiko saugumui, nedelsdami imtis veiksmų, vadovaudamiesi XI skyriuje „Reagavimas į grėsmę vaiko saugumui“ nustatytais reikalavimais.

14.6. laikytis profesinių ribų ir vengti situacijų, kurios gali sudaryti prielaidas vaikui patirti bet kokios formos smurtą.

15. Draudžiama:

15.1. bet kokia fizinė bausmė ar kitas tyčinis fizinis poveikis;

15.2. žeminimas, gąsdinimas, grasinimas, pravardžiavimas, tyčiojimasis ar bauginimas;

15.3. seksualizuotas bendravimas ar elgesys su vaiku;

15.4. bet kokia seksualinio pobūdžio medžiaga ar jos demonstravimas vaikui;

15.5. tyčinis vaiko poreikių ignoravimas ar nepriežiūra;

15.6. kerštas, bauginimas ar spaudimas vaikui dėl jo pranešimo apie galimą smurtą ar kitą grėsmę;

15.7. vaiko atvaizdo ar asmeninės informacijos viešinimas nesilaikant nustatytos tvarkos.

V. SKYRIUS
PERSONALO ATRANKA, ĮDARBINIMAS IR KOMPETENCIJOS

16. Darbuotojų, dirbančių su vaikais, atranka, įdarbinimas ir kompetencijų tobulinimas vykdomi vadovaujantis Panevėžio socialinių paslaugų centro darbuotojų samdymo ir išsaugojimo politika, Panevėžio socialinių paslaugų centro intervizijų organizavimo ir pažymų apie socialinio darbo populiarinimą išdavimo darbuotojams tvarkos aprašu bei kitais Centro vidaus dokumentais ir teisės aktais, užtikrinant tinkamą darbuotojų pasirengimą dirbti su vaikais ir vaikų saugumą.

17. Centro darbuotojai ir kiti asmenys, kuriems pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus privaloma turėti teisėto darbo su vaikais QR kodą, prieš pradėdami veiklą Centre, kuriai taikomas šis reikalavimas, privalo turėti galiojantį teisėto darbo su vaikais kodą.

VI. SKYRIUS
VAIKO DALYVAVIMAS IR SOCIALINIŲ BEI EMOCINIŲ KOMPETENCIJŲ STIPRINIMAS

18. Vaikai supažindinami su Politika vaikams suprantama forma. Jiems sudaromos galimybės išsakyti nuomonę apie tai, kas padeda jaustis saugiai, ir siūlyti saugios aplinkos gerinimo sprendimus.

19. Vaikams organizuojami užsiėmimai apie smurto ir patyčių atpažinimą bei reagavimą. Nuosekliai ugdomi savęs pažinimo, empatijos, problemų ir konfliktų sprendimo, pykčio valdymo, streso įveikos, bendravimo ir bendradarbiavimo įgūdžiai.

20. Kiekvienas vaikas informuojamas apie darbuotoją (us) ir kitus pagalbos būdus, kuriais gali pasinaudoti iškilus sunkumams ar susirūpinus dėl kito vaiko.

VII. SKYRIUS
BENDRAVIMAS SU VAIKO TĖVAIS, GLOBĖJAIS IR KITAIS ATSTOVAIS

21. Kai tai atitinka vaiko geriausius interesus ir teisės aktų reikalavimus, vaiko tėvai, globėjai ir kiti atstovai supažindinami su Vaiko apsaugos politika ir bendradarbiavimo principais.

22. Bendradarbiaujant skatinamas pagarbus ir konstruktyvus dialogas, aptariama vaiko savijauta, raida, stiprybės ir iššūkiai. Vaiko tėvai, globėjai ar kiti atstovai įtraukiami į pagalbos vaikui planavimą ir įgyvendinimą, kai tai atitinka vaiko geriausius interesus ir neprieštarauja teisės aktų reikalavimams.

VIII. SKYRIUS
SAUGI FIZINĖ IR EMOCINĖ APLINKA

23. Patalpos ir aplinka turi būti pritaikytos vaikų amžiui ir poreikiams, saugios judėti, ilsėtis, mokytis ir vykdyti veiklas; laikomasi priešgaisrinės saugos, darbo saugos, higienos ir kitų taikomų reikalavimų.

24. Sudaromos galimybės vaikams ir darbuotojams nusiraminti bei pailsėti, naudojant ramybės, poilsio ar emocijų reguliavimo erdves pagal galimybes.

IX. SKYRIUS
VAIKO ATVAIZDO IR ASMENS DUOMENŲ NAUDOJIMAS

25. Vaiko atvaizdas ir asmens duomenys tvarkomi laikantis asmens duomenų apsaugą reglamentuojančių teisės aktų, Centro vaizdo duomenų tvarkymo taisyklių ir vaiko geriausių interesų.

X. SKYRIUS
PSICHOAKTYVIŲJŲ MEDŽIAGŲ PREVENCIJA

26. Centre netoleruojamas psichoaktyviųjų medžiagų vartojimas, disponavimas ir platinimas pažeidžiant teisės aktus ir Centro vidaus taisykles.

27. Centre įgyvendinamos psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos, rizikos atpažinimo, reagavimo ir pagalbos vaikui priemonės, atsižvelgiant į vaikų amžių, poreikius ir Centro veiklos pobūdį.

XI. SKYRIUS

REAGAVIMAS Į GRĖSMĘ VAIKO SAUGUMUI

28. Kiekvienas Centro darbuotojas, pastebėjęs ar gavęs informacijos apie galimą smurtą, patyčias, nepriežiūrą, seksualinį išnaudojimą, savižalos ar savižudybės riziką ar kitą grėsmę vaiko saugumui, privalo:

28.1. Nedelsdamas pasirūpinti vaiko saugumu. Jei kyla tiesioginis pavojus vaiko gyvybei ar sveikatai, skambinti 112 ir imtis būtinų veiksmų pavojui pašalinti.

28.2. Ramiai išklausyti vaiką, jo nekaltinti.

28.3. Nedelsdamas informuoti skyriaus vedėją ir apie galimą vaiko teisių pažeidimą pranešti Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybai. Esant skubiam pavojui – skambinti 112.

28.4. Užfiksuoti incidentą incidentų registravimo žurnale, kreipiantis į Centro darbuotojų saugos ir sveikatos specialistą.

XII. SKYRIUS
KRIZIŲ VALDYMAS

29. Krizės Centre valdomos vadovaujantis Centro direktoriaus patvirtintu Krizių valdymo tvarkos aprašu, kuriame nustatyta veiksmų kritinių situacijų metu tvarka, informavimo būdai, pagalbos kreipimosi galimybės ir atsakomybės. Krizių valdymą organizuoja ir vykdo Centro krizių valdymo komanda.

30. Krizių valdymo procese gali būti bendradarbiaujama su pagalbą teikiančiomis institucijomis ir organizacijomis.

XIII. SKYRIUS
POLITIKOS ĮGYVENDINIMO STEBĖSENA

31. Už Politikos vykdymą atsakingas Centro komunikacijos koordinatorius.

32. Stebėsenai gali būti naudojamos vaikų ir darbuotojų apklausos, mikroklimato vertinimas, atvejų analizė, incidentų analizė, diskusijos ir kitos tinkamos priemonės.

33. Stebėsenos išvados dokumentuojamos, nustatomi tobulintini aspektai ir numatomi konkretūs veiksmai.

XIV. SKYRIUS
ATSAKOMYBĖ

34. Politikos pažeidimai vertinami pagal Centro vidaus dokumentus, darbo teisę ir kitus taikomus teisės aktus. Nustačius galimą nusikalstamą veiką ar kitą teisės pažeidimą, informuojamos kompetentingos institucijos pagal teisės aktų nustatytą tvarką.

XV. SKYRIUS
BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

35. Politika tvirtinama Centro direktoriaus įsakymu.

36. Politika viešinama tiek, kiek tai suderinama su vaikų saugumu, privatumu, asmens duomenų apsauga ir kitais teisės aktų reikalavimais.

37. Politika peržiūrima ne rečiau kaip kartą per metus ir atnaujinama atsižvelgiant į stebėsenos išvadas, incidentų analizę, vaikų ir darbuotojų pasiūlymus bei pasikeitusius teisės aktų ar veiklos reikalavimus.

XVI. SKYRIUS
TEISINĖ IR METODINĖ BAZĖ

38. Politika parengta atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymą, Lietuvos Respublikos apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymą, Lietuvos Respublikos pagalbos nuo nusikalstamos veikos nukentėjusiems asmenims įstatymą, kitus taikytinus teisės aktus ir Vaikui saugios aplinkos standartus „Vaikui saugios aplinkos standartai. Gairės įstaigoms ir organizacijoms, kurios ugdo bei teikia įvairias paslaugas vaikams“. Konkretūs teisės aktai ir jų nuostatos taikomi pagal galiojančias redakcijas ir Centro veiklos pobūdį.

_____